

1996

XXXV. ŠP (24.–26. 5.)

V tomto roce došlo „ke zhroucení krajských přehlídek“ – programová komise ARTAMY musela vybrat z devatenácti návrhů a titulů, které ani neviděla. A kolem výběru byl značný rozruch, na ARTAMU docházely i zmatečné návrhy, řada nominovaných souborů neměla čas a do programu se tak dostali i náhradníci. Také úvahy o budoucnosti přehlídky byly rozpačité. Zúčastnilo se na sto padesát divadelníků, kteří „tradičně“ byli jedinými diváky. Ročník byl opět proponován jako celostátní přehlídka mladého amatérského divadla, byť toho netradičního či alternativního bylo pomálu: Slávka Šrámková v deníku Práce (29. 5. 1996) poznamenává, že soubory „vesměs používaly osvědčené činoherní postupy“, šlo prý většinou o představení sice nepostrádající humor, ale diváci více oceňovali představení metaforická a imaginativní...

Poslední květnový víkend nabídl čtrnáct inscenací, vesměs velmi slušné úrovně, včetně dvou hostů, jak poznamenává recenzent Luděk Richter. Slovenský soubor Polienka z Bánovců nad Bebravou přijel s *Alenkou pred zrkadlom*, křehkým dívčím monodramatem v poetické férii režiséra Silvestra Lavríka, tehdy učitele ZUŠ a oblíbeného lektora šumperské divadelní dílny. A soubor pražského Francouzského gymnázia ve francouzštině zahrál inscenaci *Rhizome* (aut. Thierry Noël) dokonce s ambicí „převyšující potřeby školního divadla“. Dekadentní divadlo Beruška z Hranic představilo inscenaci *Nenahraditelný tovar* inspirovanou improvizacími principy známými z 80. let, bohužel jen „ve slovní podobě“. Komediálně laděný *Valčík náhody* (Victor Haim) v provedení pražské ZUŠ Prosek „o nepoznatelnosti a nahodilosti životních kritérií“ zaujal hlavně hereckými výkony, mladí interpreti však k uvěřitelnosti sdělení postrádali osobní životní zkušenosti, jak píše Richter. Podobný handicap poznamenal i představení *Prchlivec* podle A. P. Čechova v režii Josefa Tejkla uvedené Divadlem Jesličky z Hradce Králové – inscenaci „formou inklinující k panoptikálním obrazům na téma lidské trapnosti a nedostatečnosti“ bohužel technicky zkomplikoval prostor píseckého jeviště. Ale Jesličky nabídl i další inscenaci *Svatebčané na Eiffelce* podle Jeana Cocteaua v režii Jany Portykové jako klaunské představení s loutkářskými prvky hrané v „rozdělené interpretaci jako zajímavý pokus o svébytnou divadelní poetiku“. Inscenace opavského Tyjátru s názvem *Tak si trhni...* nabídla rovněž „nepochopitelný obraz světa“ jako absurdní frašku, která bohužel také přesáhla herecké možnosti souboru.

Naopak – a právě díky hereckým výkonům – zaujala parodická „vizualizovaná psychologie ženy“ v inscenaci brněnského souboru Pro100r *Pomsta ruské sirotky*, slovy Ludka Richtera především díky scénografii a formou výrazně „naddimenzované nadsázky, za vlasy přitažené doslovnosti a odkrytého divadla“. A další parodické ztvárnění „manipulativních mediálních excesů divadla, rozhlasu a televize“, založené na anekdotické formě a s využitím textů Jana Slámy, Mirko Stiebra a Michaela Frayna, nabídl plzeňský soubor My v inscenaci *Příhody Bedřicha Vávry* (soubor vznikl po rozdělení Naivně poetického divadla Plzeň). Dále došli plzeňští Ludvíci ve své adaptaci románu Richarda Brautigana *Potrat aneb Historická romance forever* (scénář a režie Jan Stříbrný), kteří se od nezávazného vtípkování přiblížili k uměleckému obrazu beatnické vzpoury. Hravé a originální představení si publikum zcela získalo. Soubor Tak trochu Bychom z Aše uvedl inscenaci *K zbláznění* podle Jáchyma Topola v režii Romana Černíka, sice složitou „mnohohrstevnou a pohybově náročnou“, ale poněkud monotónní...

Další tři soubory vycházely z folklorních zdrojů: soubor Stopa z libereckého Podještědského gymnázia uvedl pohádku Alexandra Klimenta ***Strom lidožrout*** formou a inscenačními prostředky adekvátními mladičkému souboru, poněkud naivní „politickou alegorii“ představil Ty-já-tr bez názvu pražského DDM v dobově aktualizovaných ***Zpěvech sladké Francie***, avšak „bez potřebného osobnostního vztahu“. Richter v recenzi pro AS připomíná: „Každé divadlo je jistým odrazem své doby a také obrazem vnitřního světa tvůrců – což vystupuje do popředí zvláště u souborů mladých. Marná sláva: patnácti, osmnáctiletí jistě reagují na svou dobu, ale snad ještě větší důležitost pro ně vždycky budou mít právě životní problémy, zájmy, bolesti, radosti a okruh zájmů specifický pro člověka, jemuž je právě oněch zmíněných patnáct, osmnáct.“

Vrcholem programu byla baladická inscenace Pavly Dombrovské ***Černá panna*** brněnského souboru D-Dílna Studia Dům – výrazně pohybově a výtvarně stylizované představení, režijně nápadité a s mimořádnými hereckými výkony, zaujalo i strhujícím poselstvím o věčnosti boje dobra se zlem.

Diskusní semináře vedli lektori Michal Dočekal, slovenský režisér Silvester Lavrík a po delší odluce loutkář Luděk Richter. Diskutovalo se otevřeně a na rovinu, někdy „na krev“. Mezi pořadateli bylo opět sudoměřické sdružení Tatrmani. A opět postesknutí, že Šrámkův Písek nedisponuje prostorem, který by svědčil experimentujícímu divadlu – nárek více než třicetiletý a zřejmě nadále přetrvávající... A nejen kvůli právě probíhajícím volbám písecké publikum opět na přehlídku nezabloudilo.

Československá obchodní banka, druhdy živou měšťansky solidní restauraci i plebejský bufet U Koruny okupovala Česká pojišťovna, protějščí mléčný bar, kde se ráno setkával celý Šrámkův Písek, spolkla Česká spořitelna. Náměstí zmrtevělo. Divadlo naštěstí ne. Jedno se totiž nezměnilo: zájem mladých lidí o netradiční, či chcete-li mladé divadlo. (Richter, Luděk. Všechno je jinak (?). AS 1996, roč. 33, č. 3, s. 10–11)

Každé divadlo, ať chce nebo nechce, ať si to přiznává nebo vehementně popírá, je odrazem své doby, reaguje na ni, je jí tak či onak vyvoláno. I mladé. Zvláště v těch bodech, kdy se s tendencemi doby setkávají tendence věku jeho tvůrců. Doba, jež jako houba dychtí po všem (tak dlouho odpíraném) záhadném, mystickém, nepochopitelném, nesrozumitelném, ba iracionálním. Doba, která odmítá přijímat pravidla, či nedej bůh dokonce zodpovědnost, doba vypjatého individualismu se nemůže neodrazit v divadle mladých, kteří, nebýt dobových zvláštností, by prožívali svůj věk touhy po vyřešení velikých a konečných otázek bytí, touhy, jež naráží na složitost a neuchopitelnost světa, věk vzpoury, popírání i úniku. Výsledkem obojího pak bývá namnoze obraz světa jako absurdní, nepoznatelné, směšné či naopak tísnivé koule náhod a naschválů. (Ibid.)

Když jsme v neděli okolo poledního vycházeli z divadla, hrála před ním ryčná kutálka. Podával se předvolební guláš v podobě špekáčků, povídalo se. Vtom se jeden z organizátorů mítinku zadíval na žlutou stužku s nápisem ŠP'96 na klopě mého kolegy a pravil. „A prosím vás, co znamená to ŠP?! (Tesárková, Radka. Písecká předvolební kampaň zájem o amatérské divadlo nepotlačila. Svobodné slovo, 28. 5. 1996)